

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/7498
GK: AY

Sayı : B.16.0.SGB.0.10.02.00/610 - 140 907
Konu : Soru Önergesi

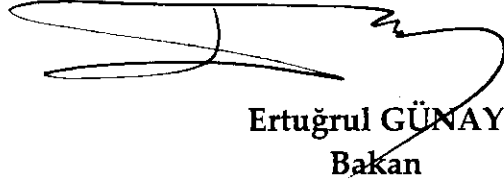
25./06/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 28/05/2012 tarihli ve A.01.0.KKB. 0.10.00.00- 68476 sayılı yazınız.

Hakkari Milletvekili Sayın Adil KURT'un 7/7498 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EK: Cevap (3 sayfa)

HAKKARİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ADİL KURT'UN 7/7498 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP

Hakkari kent merkezine bağı ve merkeze 18 km uzaklıkta olan Konak Köyü'nde bulunan ve Hakkari bölgesinin en büyük kilisesi olarak bilinen Koçanis (Konak) Kilisesi, Koçanis köyüne yakın Zavite köylerinin ve yakın zamanda köyü ziyaret eden Hakkari İl Genel Meclisi üyelerinin, kamuoyuna yansıyan beyanlarına göre bakımsızlıktan harabeye dönmüştür.

100 yıllık tarihi olan ve Hakkari bölgesinde yaşanan Nasturiler'in dini idare merkezinde yer alan, günümüzde patrik anlamına gelen "Mar Şemun" ünvanlı din adamlarının ve hatta Nasturi Başpatriğinin dahi bu kilisede yaşadığı söylenmektedir. Ancak 1996 yılından bu yana, köyün boşaltıldığı, dolayısıyla köyde oturanların olmadığı bilinmektedir. Bu anlamda, köyün yakınındaki Zavite köyü sakinlerine göre, Kültür Müdürlüğü tarafından koruma altına alındığı, bu tarihi kilise kendi kaderine terk edilmeye ve defineciler tarafından talan edilmeye yüz tutmuştur.

Define arayan kimliği belirsiz kişi veya kişiler tarafından; kilisenin içinin ve yanı başındaki mezarlıkların kazılmak, duvarlarının yıkılmak ve kilise çanun dahi çalınmak suretiyle talan edildiği belirtilmiştir. Bunun haricinde Hakkari'de müze olmaması dolayısıyla, kilisede bulunan birçok işlemeli taşın Van Müzesi'ne götürüldüğü de bilinmektedir.

Ayrıca, Hakkari İl Kültür ve Turizm Müdürü Emin ÖZATAK; tahrip Koçanis Kilisesi ile ilgili savcılığın soruşturma başlattığını ve il müdürlüğü olarak kiliselerle ilgili çalışma düşündükleri halde, bu konuyla ilgili ödenek ayrılmadığını ve dolayısıyla restorasyon çalışmalarına başlanamayacağını belirtmiştir.

Bu bağlamda;

SORU 1: Koçanis Kilisesi'nin yukarıda bahsi geçen kendi kaderine terk edilişi ve tahribatıyla ilgili Bakanlığımıza ulaşmış bir bilgi, belge veya talep var mıdır? Varsa, bununla ilgili bir araştırma veya çalışma yapmış bulunmakta mısınız?

SORU 2: Bakanlığınız tarafından taşra teşkilatlarına tarihi mekanların restore edilmesi ve korunmasına dönük nasıl bir ödenek ayrılmaktadır? Bu sağlamakta olduğunuz ödeneklerde, restore edilecek tarihi mekanları siz mi belirlemektesiniz, hangi tarihi mekanın restore edileceğine dair bir öncelik var mıdır, bu mekanlar hangi kriterlere göre restore edilmektedir?

SORU 3: Koçanis Kilise'sinin kendi kaderine terk edildiği düşünüldüğünde; tarihi varlıkların akıbeti ile ilgili takip, Bakanlığınız tarafından ne şekilde yürütülmektedir?

SORU 4: Bu bağlamda, Hakkari İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından belirtilen, Bakanlığınız tarafından ayrılan ödeneklerde, diğer tarihi eserlerle ilgili ödenek ayrılıp, Koçanis ve diğer kiliselerin restorasyonu ile ilgili ödenek ayrılmaması durumu neye göre belirlenmiştir?

CEVAP 1-2-3-4 : Hakkari ili, Merkez ilçesi Konak Köyü'ndeki özel mülkiyette bulunan Koçanis (Konak) Kilisesi mülga Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün 06/10/2000 tarihli ve 2450 sayılı kararı ile tescil edilmiştir.

Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce yalnızca Bakanlığımıza ait veya tahsisli olan taşınmazların onarımına yönelik proje ve uygulamalar yapılabilmekte olup, Koçanis Kilisesi'nin özel mülkiyette olması sebebiyle yapının onarımı hususu Bakanlığımızca değerlendirilememektedir.

Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yatırım Programı belirlenirken ilgili Valilik İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri ve Rölöve ve Anıtlar Müdürlüklerinden restorasyonu yapılması gerekli olan yapılara ilişkin talepler alınmakta ve söz konusu talepler öncelikler ve ödenekler nispetinde değerlendirilmeye çalışılmaktadır.

Ülkemizdeki tarihi yapıların nicelik ve nitelikleri göz önüne alındığında, zengin bir tarihi mirasımız olduğu açıktır. Bakanlığımız mülkiyetinde veya Bakanlığımıza tahsisli kültür varlığı kapsamındaki tüm yapıların onarımları hususu ayırım gözetmeksizin ödenekler nispetinde değerlendirilmektedir.

SORU 5: Yakın zamanda, Mersin Mut'taki Alahan Manastırı ile Malatya'daki Ermeni Taşhoron Kilisesi ile merkeze bağlı Venk Köyü'ndeki Venk Kilisesi'nin restorasyon projelerinin, Bakanlığınız tarafından 2012-2013 yatırım programına alınarak ödenek tahsis edildiği düşünüldüğünde, Hakkari'deki tarihi Koçanis Kilisesi'nin restorasyonu ile ilgili Bakanlığınızın ödenek ayırmamasının gerekçesi nedir?

CEVAP 5: Malatya Taşhoron Kilisesi Restorasyonu İş'i" 2012 Yılı Yatırım Programında yer almaktadır.

Ancak, Malatya İl Özel İdaresinin 16/12/2011 tarihli ve 12996 sayılı yazısında belirtilen Taşhoron Kilisesi ve Venk Kilisesi'nin TOKİ tarafından yaptırılacağı hususuna, 04/01/2012 tarihli ve 2518 sayılı yazımız ile Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce uygun görüş verilmiştir.

Malatya ili, Merkez ilçesine bağlı Venk Köyü'nde bulunan Venk Kilisesi'nin mülkiyeti Maliye Hazinesine ait olup, Venk Kilisesi'nin onarımı hususu 2012 Yılı Yatırım Programında yer almamaktadır.

Mersin ili, Mut ilçesinde bulunan Alahan Manastırı, UNESCO Dünya Miras Geçici Listesinde bulunduğundan "Alahan Manastırı Restorasyonu İşİ" 2012 Yılı Yatırım Programında yer almakta olup, restorasyon çalışmaları devam etmektedir.

SORU 6: Bütün bunlar haricinde, Hakkari'deki taşınabilir tarihi varlıkları, Hakkari'de müze olmadığı gerekçesiyle Van Müzesi'ne götürüldüğü ve Hakkari'nin tarihsel kimliği düşünüldüğünde; Bakanlığınızın, Hakkari'de müze kurma gibi bir çalışması var mıdır?

CEVAP 6: Bakanlığımızca müzesi bulunmayan illerimizde müze müdürlükleri oluşturulması amacıyla çalışmalarımız devam etmektedir.